

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠI-285/08-10

Název školy/školského zařízení: **Základní škola Široký Důl, okres Svitavy**

Adresa: Široký Důl 100, 572 01 Polička

Identifikátor: 600 100 723

IČ: 75 017 172

Místo inspekce: Široký Důl 100, 572 01 Polička

Termín inspekce: 3. - 5. červen 2008

Předmět inspekční činnosti:

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

- hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou se zaměřením na oblasti rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti, cizích jazyků, přírodovědného a společenskovedního vzdělávání,
- hodnocení souladu školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP) s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem (dále jen RVP).

Inspekční zjištění:

I. Základní údaje.

Základní škola Široký Důl, okres Svitavy (dále jen škola) vykonává činnost základní školy (dále jen ZŠ) a školní družiny (dále jen ŠD). V letošním školním roce je v ZŠ vyučováno 12 žáků v jedné třídě (2., 3. a 5. ročník), na některé předměty dochází k rozdělení do 2 skupin. Do ŠD je zapsáno 10 žáků. Všichni žáci jsou místní. Pro svoji činnost škola využívá 1. patro budovy obecního úřadu, v přízemí je šatna žáků, kancelář obecního úřadu, obecní knihovna a byt. Na obědy žáci docházejí do jídelny soukromé firmy, jídlo je dováženo ze školní jídelny v Lubné. Nejvyšší povolené počty (kapacity) žáků ZŠ (50 žáků) ani ŠD (20 žáků) nebyly v době inspekční činnosti překročeny. Výuka v ZŠ probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších úprav a dodatků. Škola nemá tělocvičnu.

II. Ekonomické údaje.

Finanční prostředky poskytnuté škole ze státního rozpočtu (dále jen SR) byly v předchozích sledovaných 3 letech čerpány v souladu s jejich určením. Škola získala dotaci na „SIPVZ“ (Státní informační politika ve vzdělávání). Tyto finanční prostředky byly vyčerpány hlavně na další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP) v této oblasti a programové vybavení školy.

Přímé náklady na vzdělávání ze SR na 1 žáka byly v roce 2005 72 tisíc Kč, v roce 2006 52 tisíc Kč, v roce 2007 78 tisíc Kč. Snížení nákladů na 1 žáka v roce 2006 ovlivnil snížený počet žáků v předchozím roce (v roce 2005 - 13 žáků, v roce 2006 - 16 žáků, v roce 2007 - 12 žáků) a snížená dotace ze SR.

Vzhledem k tomu, že budova je majetkem obce, je základní provoz školy hrazen z prostředků obce zcela bezproblémově. Větší opravy či rekonstrukce prostor jsou plánovány s ohledem na budoucnost školy – očekávané zvýšení počtu žáků v dalších letech.

III. Hodnocení školy

Hodnocení podmínek vzdělávání poskytovaného ZŠ

a) Vedení školy

Prioritami školy je plnění některých obecných cílů vzdělávání (např. kvalitní výchovně vzdělávací proces, všestranná příprava žáků pro další vzdělávání) a udržení školy v obci do dalších let. Koncepční záměry školy výrazněji nezohledňují cíle dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky ani Pardubického kraje. Rovněž nijak nevyužívají místní podmínky školy ani možnosti a specifika práce s malým kolektivem žáků. Strategie školy, plánování a organizování její činnosti probíhá nesystematicky bez cíleného směřování. Ředitelka školy předložila některé materiály až po vyžádání v průběhu inspekce (*Koncepci rozvoje školy, Vlastní hodnocení, Plán DVPP*). Vlastní hodnocení školy neobsahuje požadované náležitosti, zvláště nepopisuje plnění cílů stanovených v koncepčních záměrech a nevymezuje oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření. Z inspekci sledovaných oblastí nebyla v koncepčních záměrech školy konkrétně zahrnuta žádná témata. Koncepcí deklarované rozšíření zájmových kroužků při ZŠ (výtvarného, tělovýchovného, počítačového) nebylo nijak naplněno. Plán DVPP formálně nastiňuje oblasti vzdělávání ředitelky školy a učitelky, skutečné potřeby školy však zohledňuje minimálně (doplnění chybějící kvalifikace vyučujících včetně studia pro ředitele škol k získání znalostí z oblasti řízení, studium metodiky výuky anglického jazyka).

Ředitelka školy má kvalifikaci pro výuku na druhém stupni ZŠ, do funkce byla zřizovatelem jmenována od roku 1998 opakovaně vždy na dobu určitou (1 rok). Svou zodpovědnost při řízení školy nenaplnuje v souladu s příslušnými právními předpisy. Při své práci klade důraz na přímou výchovně vzdělávací činnost a rozvoj osobnosti žáka, oblast řízení realizuje velmi okrajově. Malý kolektiv pracovníků školy vytváří příznivé klima pro žáky, přes chybějící vzdělání funguje bezproblémově.

Vnitřní informační systém je vzhledem k velikosti školy funkční, většina aktuálních informací je předávána ústně při každodenním kontaktu pracovníků. Pedagogická rada se schází čtvrtletně, stručné zápisy z jejích jednání jsou vedeny. Kontrolní činnosti se

ředitelka zabývá, vede podrobné hospitační záznamy, ale z uvedených zjištění bylo učiněno jen minimum opatření.

Zákonní zástupci žáků jsou informováni při třídních schůzkách či využívají konzultační dny ve škole. Školská rada plní úkoly dané jí zákonem, na koncepčním směřování školy se zatím nepodílela. Obec má zájem o udržení školy.

V oblastech vedení školy byly shledány značné rezervy.

b) Předpoklady ZŠ pro naplnění ŠVP/obsahu vzdělávání

Personální obsazení školy je již 10 let stabilní. Ředitelka ani 2 učitelky na částečný úvazek nespĺňují podmínky odborné kvalifikace pro výuku na 1. stupni ZŠ. Ředitelka má vzdělání pro 2. stupeň, učitelka a současně vychovatelka ŠD absolvovala střední pedagogickou školu, obor vychovatelství, externí učitelka anglického jazyka je absolventkou vyšší odborné školy pedagogické a roční jazykové školy. DVPP probíhá v minimální míře, učitelky se v posledních dvou letech nezúčastnily žádné vzdělávací akce, ředitelka pouze jedné (archivní a spisová služba ve školství). Funkční studium ředitelka dosud nezačala.

Prostorové a materiální podmínky školy mají celkově standardní úroveň. Plánovaná rekonstrukce školy se odvíjí od naplněnosti školy v dalších letech. Obě učebny jsou světlé, prostorné, jejich vybavení je funkční. Prostory tříd a chodeb jsou vyzdobené pracemi žáků. Školní kabinet obsahuje průběžně inovované pomůcky. Vybavení učebnicemi a učebními texty zohledňuje současné trendy ve vzdělávání. Materiální podmínky k podpoře a rozvoji čtenářských dovedností jsou na standardní úrovni. Žákovská knihovna je umístěna přímo ve třídě, je vybavena zápornými knihami a encyklopediemi. Žáci je využívají v průběhu výuky, mají možnost půjčovat si je i domů. Funguje spolupráce s obecní knihovnou, která sídlí v budově školy. K výuce tělesné výchovy žáci využívají místní sál a hlavně hřiště. V zimních měsících každoročně probíhá plavecký výcvik žáků.

Ve škole je patrné bezpečné prostředí pro žáky s projevem důvěry ze strany pedagogů. Školní řád obsahuje body o dodržování bezpečnosti. S tímto řádem jsou žáci prokazatelně seznamováni v úvodu školního roku. Rodiče jsou informováni o obsahu školního řádu na zahajovací schůzce, seznámení s ním stvrzují svým podpisem. Počet školních úrazů v posledních třech letech je minimální, poslední zapsaný v knize úrazů byl v roce 2005. Škola vypracovala dokumenty, které se problematikou prevence a jejím vyhodnocováním zabývají, školní metodik prevence ustaven není. Délka přestávek vyhovuje předpisům, první i druhá jsou v délce 15 minut, přičemž druhá bývá vhodně věnována pohybové relaxaci žáků na školní zahradě. Rozvrh hodin v době inspekce ve škole nebyl ve 3. a 5. ročníku v souladu s realizovaným učebním plánem vzdělávacího programu ZŠ. Ve 3. ročníku byl vyučován nesprávný počet hodin českého jazyka (10 místo 8) a prvouky (2 místo 3). Chybně byla stanovena i celková týdenní hodinová dotace (25 místo 24). V 5. ročníku měli žáci pouze 3 hodiny anglického jazyka (místo 4), nesprávně měli do rozvrhu hodin zařazenu jako povinnou hodinovou dotaci předmětu informační a komunikační technologie. Rozvržení vyučovacích hodin v týdnu nebylo v některých předmětech optimální a v souladu s pedagogickými zásadami duševní hygieny vyučovacích procesů. V jednom dni probíhaly 2 hodiny anglického jazyka (5. a 7. vyučovací hodinu). Zbývající třetí hodina byla vyučována ve spojení tří ročníků (současně probíhal zájmový kroužek 2. ročníku), ale na prvouku 2. ročníku nebo vlastivědu 5. ročníku byla třída rozdělena a samostatně byli vyučováni 3 žáci. Předměty prvouka a přírodověda byly zařazeny 2 dny po sobě.

Vnitřní prostředí školy bylo celkově podnětné, sociální vztahy se jevily jako funkční, příznivé. Nabídka zájmové činnosti pro žáky je v letošním školním roce minimální, funguje pouze kroužek anglického jazyka pro žáky 2. ročníku. Další aktivity školy jsou zaměřeny na přípravu žáků na vystoupení při kulturních akcích v obci. Učitelky se žáky pravidelně navštěvují akce pořádané kulturními institucemi v Poličce.

ZŠ dodržuje zákonná ustanovení při přijímání žáků ke vzdělávání. V případě přijetí dětí k základnímu vzdělávání i odložení povinné školní docházky vydala ředitelka školy příslušná rozhodnutí.

ZŠ má zpracovaná pravidla pro hodnocení žáků, která jsou ve výuce vesměs uplatňována. Učitelky uplatňují pozitivní motivaci, žáci jsou povzbuzováni a chváleni za dílčí výsledky a pokrok ve vzdělávání. Při hospitační činnosti bylo v průběhu některých vyučovacích hodin zaznamenáno sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

ZŠ neeviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzhledem k malému kolektivu žáků učitelky často pracují se žáky individuálně. Ve škole je několik žáků s větším nadáním.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou v souladu s právními předpisy, Klasifikace a hodnocení žáků ve výuce přispívaly k příznivému rozvoji jejich osobnosti.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného ZŠ

Výuka ve většině sledovaných hodin reflektovala současné metodické trendy ve vzdělávání. Učitelky prezentovaly učivo většinou formou rozhovoru s hojným zapojováním a aktivizováním žáků otázkami. V hodinách převažovala příjemná atmosféra výuky s častými motivačními prvky. Důraz byl kladen na znalosti, ale také na utváření kompetencí u žáků. Učitelky volily pestré metody a formy práce, účelně je střídaly a průběžně podněcovaly zájem žáků o učivo (práce ve skupinách, soutěže, zajímavosti k učivu). Nové poznatky navazovaly na předcházející hodiny a často se opíraly o znalosti žáků z praxe. Vyučující vhodně využívaly materiální podporu výuky, žáci 5. ročníku prokazovali dobré znalosti ve vyhledávání informací na internetu a při samostatné činnosti s využitím výpočetní techniky. Žáci byli vedeni k práci s textem.

Některé sledované hodiny měly zařazeny pasáže, které vedly žáky ke kritickému pohledu na probírané přírodní jevy a k rozvoji logického myšlení. Učitelky ve většině hodin rozvíjely u žáků praktické zvládnutí potřebných dovedností. Žáci měli dostatek prostoru pro vytváření vlastního názoru i jeho prezentaci, učitelky je výukou spíše provázely a jenom nenásilně usměrňovaly. Výchovu i vzdělávání podporuje účast ZŠ ve vyhlašovaných školských projektech. Sledované hodiny byly na velmi dobré úrovni.

ZŠ průběžně sleduje a vyhodnocuje míru úspěšnosti žáků při vzdělávání. Jejich výsledky se pedagogický sbor pravidelně zabývá na pedagogických radách. Dobré výsledky potvrdila účast žáků 5. ročníku v komerčních celostátních testech vědomostí a dovedností. Pozitivní je úspěšnost žáků v minulých letech při přijímání na gymnázium v Poličce.

IV. Hodnocení souladu ŠVP s právními předpisy a RVP

ZŠ podle současného ŠVP z důvodu absence 1. ročníku zatím nevyučuje. Inspekci předložený ŠVP nebyl plně zpracován podle požadavků školského zákona, náležitosti RVP v některých částech nesplňoval. Chybělo zařazení a rozpracování některých témat vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, rozpracován nebyl obsah předmětu (osnovy) prvouky, která je zařazena v učebním plánu. V předmětu vlastivěda jsou obsáhle

a značně podrobně zařazena témata, která jsou obsahem výuky předmětů na 2. stupni (dějepis, zeměpis). Chyběla i celá oblast zabývající se autoevaluací školy. ŠVP nespécifikoval úroveň klíčových kompetencí, jež by měli žáci dosáhnout na konci základního vzdělávání. ŠVP vycházel z reálných podmínek školy, avšak její možnosti a specifika nezohledňoval. Na jeho tvorbě se podílely všechny pedagogické pracovnice, je dostupný v ředitelně školy.

Závěrečné hodnocení:

Oblast vedení školy se ve sledovaném období vyznačovala nekonceptností a nesystematickým přístupem k řízení. Inspekci byla hodnocena jako riziková, podprůměrná. V pořádku nebyl aktuální učební plán, zcela podceněna byla oblast vyhledávání možností ke zlepšení práce, oblasti dalšího zviditelnění školy a organizace DVPP.

Materiální podmínky školy pro vzdělávání se od minulé inspekční činnosti příliš nezměnily. Postupně byly inovovány učební pomůcky, celková rekonstrukce prostor školy je však závislá na počtu žáků v příštích letech. Výuka tělesné výchovy je řešena s ohledem na chybějící tělocvičnu. Žádná z pedagogických pracovníků ZŠ nemá požadované vzdělání pro výuku na 1. stupni, jejich další vzdělávání bylo dosud minimální. Ředitelka školy neprošla konkurzem, ve své funkci je opakovaně potvrzována obcí pouze na dobu určitou. Složení pedagogického sboru z hlediska odborné kvalifikace lze označit jako rizikové, zvláště proto byly předpoklady pro naplňování obsahu vzdělávání inspekci hodnoceny jako podprůměrné.

Vyučující ve sledovaných hodinách využívaly metody a formy práce, které přispívaly k efektivitě vyučovacího procesu. Byly zaměřeny nejen na získávání a upevňování znalostí a dovedností žáků, ale také na utváření žákovských kompetencí. Dobré znalosti žáků 5. ročníku potvrdily i celostátní testy. Rozvoj žáků ve sledovaných oblastech byl podporován. Škola vytváří žákům bezpečné prostředí pro vzdělávání, v obci se prezentuje. Přes nekvalifikovanost sboru byly průběh a výsledky vzdělávání poskytovaného ZŠ hodnoceny inspekci velmi dobře.

Nedostatky naopak byly zjištěny v předloženém ŠVP. Po formální ani obsahové stránce v době inspekční činnosti nebyl s RVP v souladu. ŠVP nebyl plně zpracován podle požadavků školského zákona, náležitosti RVP v některých částech nesplňoval. Vzhledem k letošní absenci 1. ročníku se žáci budou učit podle zpracovaného ŠVP až od příštího školního roku.

Hodnotící stupnice

Podprůměr	Průměr	Nadprůměr
Při poskytování vzdělávání/školské služby není postupováno v souladu s právními předpisy, schválenými učebními dokumenty. Rizika jsou velká, pro nápravu jsou nutné zásadní změny.	Při poskytování vzdělávání/školské služby je postupováno v souladu s právními předpisy, schválenými učebními dokumenty. Rizika jsou ojedinělá, lze je překonat.	Poskytování vzdělávání/školské služby je v souladu s právními předpisy, schválenými učebními dokumenty a je na úrovni, která nevyžaduje zásadní změny. Slouží jako příklad dobré praxe.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opírá:

1. *Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola Široký Důl, okres Svitavy* čj. 33/2002 ze dne 11. září 2002, vydala Obec Široký Důl
2. *Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* čj. 26 461/02-21 ze dne 17. října 2002, vydalo MŠMT s účinností od 1. ledna 2003, kapacity, změna právní formy
3. *Rozhodnutí o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení* čj. 11 439//2007-21 ze dne 3. května 2007, vydalo MŠMT s účinností od 1. září 2007, zápis oboru vzdělání
4. *Jmenování do funkce ředitelky Základní školy Široký Důl, okres Svitavy* ze dne 20. června 2003, vydala Obec Široký Důl s účinností od 1. srpna 2003 do 31. července 2004
5. *Udělení souhlasu se jmenováním do funkce ředitelky Základní školy Široký Důl, okres Svitavy* na dobu určitou, nejpozději do 31. července 2004, čj. KrÚ 12253/2003 OŠMT, vydal Krajský úřad Pardubického kraje
6. *Jmenování do funkce ředitelky Základní školy Široký Důl, okres Svitavy* ze dne 21. června 2007, vydala Obec Široký Důl s účinností od 1. srpna 2007 do 31. července 2008
7. *Hodnocení stavu školy a koncepce dalšího rozvoje* ze dne 1. září 2007
8. *Organizační řád školy* s účinností ode dne 1. ledna 2003
9. *Školní řád* projednaný pedagogickou radou dne 30. srpna 2007, školskou radou dne 30. srpna 2007, včetně hodnocení výsledků vzdělávání žáků
10. *Roční plán 2007/2008*
11. *Výkaz o ředitelství škol R 13-01* podle stavu k 30. září 2007
12. *Výkaz o základní škole S 3-01* podle stavu k 30. září 2007
13. *Výkaz o školní družině-školním klubu Z 2-01* podle stavu k 31. říjnu 2007
14. *Výkaz o úrazovosti dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních R 36-01* za školní rok 2006/2007
15. *Školní matrika* (třídní výkazy a katalogové listy žáků) - školní rok 2007/2008
16. *Třídní knihy* - školní rok 2006/2007 a 2007/2008
17. *Dozory ve školním roce 2007/2008*
18. *Školní vzdělávací program základní školy*, s platností ode dne 1. září 2007
19. *Výroční zprávy o činnosti školy* za školní roky 2004/2005, 2005/2006 a 2006/2007

20. *Srovnávací testování žáků 5. tříd základních škol, souhrnná zpráva pro školy – 2008*
21. *Aktuální rozvrhy hodin všech ročníků základní školy pro školní rok 2007/2008*
22. *Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny - školní rok 2007/2008*
23. *Zápisy z pedagogických rad za školní roky 2005/2006 až 2007/2008*
24. *Zápisy ze zasedání Rady školy, od založení dne 3. ledna 2005, předloženy 4 zápisy*
25. *Kniha úrazů vedená od roku 2000, poslední zápis ze dne 25. dubna 2005*
26. *Minimální preventivní program ZŠ Široký Důl ze dne 14. září 2005*
27. *Výchova ke zdraví ze dne 30. srpna 2005*
28. *Rozhodnutí ředitele školy ve správním řízení (2 rozhodnutí ředitelky o přijetí žáků k základnímu vzdělávání pro školní rok 2008/2009*
29. *Plán DVPP, doklad bez bližšího určení*
30. *Údaje o DVPP včetně řídicího pracovníka za školní roky 2004/2005, 2005/2006 a 2006/2007*
31. *Inspekční zpráva čj. ČŠI 83/06-10 ze dne 18. dubna 2006*
32. *Inspekční zpráva čj. 104 428/00-2607 ze dne 30. listopadu 2000*
33. *Výkaz zisku a ztráty za roky 2005, 2006, 2007*
34. *Rozvaha (bilance) za roky 2005, 2006, 2007*
35. *Rozpis dotací 2005, 2006, 2007*
36. *Finanční vypořádání dotací poskytnutých krajům 2005, 2006, 2007*
37. *Údaje o použití finančních prostředků poskytnutých v roce 2006*

Složení inspekčního týmu:

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
PaedDr. Marta Hunalová	Hunalová, v.r.
Mgr. Jaroslav Loučka	J. Loučka, v.r.
Růžena Zářecká	Zářecká R., v.r.

V Ústí nad Orlicí dne 20. června 2008

Poučení:

Dle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu:

Česká školní inspekce, Smetanova 43, 562 01 Ústí nad Orlicí.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Podle ustanovení § 175 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb. jsou osoby, u nichž byla provedena inspekční činnost, povinny přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti bez zbytečného odkladu, nejpozději ve lhůtě stanovené Českou školní inspekci. Tuto lhůtu Česká školní inspekce stanoví po marném uplynutí 14denní lhůty k podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, popř. po jejich doručení.

Podpis ředitelky školy/školského zařízení stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Širokém Dole dne 26. června 2008

(razítko)

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Lenka Kopecká

Kopecká, v.r.